

28.12.2025

розслідування

Міністерство охорони здоров'я за каденції Віктора Ляшка перетворилося на простір фармацевтичного лобізму

#БадМ

#Дарниця

#Ляшко

#МОЗ

#Оптіма-Фарм

#Фармак

Міністр охорони здоров'я України – Віктор Ляшко, який мав стати обличчям системних реформ у сфері медицини, за час перебування на посаді дедалі частіше асоціюється не з оновленням галузі, а з кулуарними домовленостями, корупційними ризиками та провалами у ключових напрямках діяльності Міністерства охорони здоров'я. Питання відсутності належних документів про освіту стало лише одним із елементів ширшої картини управлінської кризи в МОЗ. Від фактів торгівлі лікарськими засобами з державою-агресором до непрозорого використання благодійних коштів, спрямованих на відновлення НДСЛ «Охматдит», кожен новий скандал лише поглиблює кризу довіри до керівництва міністерства.

Апогеем управлінських рішень у період керівництва Міністра охорони здоров'я України – Віктора Ляшка стала ініціатива дозволити продаж лікарських засобів поза межами аптечної мережі – зокрема на автозаправних станціях. Під гаслами «доступності» та «незламності» фактично пропонується розмивання встановлених законодавством вимог до обігу лікарських засобів, контролю якості та фармацевтичної відповідальності. Запровадження реалізації безрецептурних препаратів через вендингові автомати на АЗС створює суттєві ризики для безпеки пацієнтів, нівелює роль аптек як суб'єктів фармацевтичної діяльності та підміняє державну політику у сфері охорони здоров'я ситуативними управлінськими експериментами. Саме тому доцільно розглянути хоча б частину резонансних епізодів, у які Ляшко встиг втратити за відносно короткий період керівництва МОЗ.

«Фармак» і торгівля з ворогом: як українські ліки продовжують надходити до рф

Фармак сьогодні дедалі більше нагадує не флагман національної фармації, а добре змащену машину наживи, яка навіть у воєнний час працює за логікою надприбутків. Публічно апелюючи до патріотизму та соціальної відповідальності, компанія фактично демонструє зневагу до державної політики та суспільного інтересу. Під прикриттям «інновацій» і «якості» вибудовується модель, де кожен препарат – елемент монопольного контролю, а війна розглядається не як виклик, а як зручне тло для збагачення.

Попри підписання декларації про стабілізацію цін та наявність прямих президентських указів №40/2025 і №82/2025, «Фармак» не лише не пішов на зниження вартості лікарських засобів, а навпаки – підвищив ціни. Компанія уникає розкриття реальної собівартості препаратів, структури маржі та логіки ціноутворення, фактично ігноруючи заборону на маркетингові націнки та встановлені граничні торговельні надбавки. На тлі загальнонаціональних закликів до солідарності це виглядає як цинічне збереження надприбутків за рахунок пацієнтів.

Окремої уваги заслуговує система збуту. Замість відкритої конкуренції «Фармак» зосередив дистрибуцію в руках двох афілійованих операторів – «БадМ» та «Оптіма-Фарм», які фактично виконують функцію внутрішнього ринкового регулятора. Така модель дозволяє компанії диктувати ціни всьому фармацевтичному ринку, позбавляючи його прозорості та реальної конкуренції. У результаті життєво необхідні ліки стають заручниками фінансових інтересів однієї бізнес-групи, тоді як держава або не реагує, або демонструє повну безпорадність.

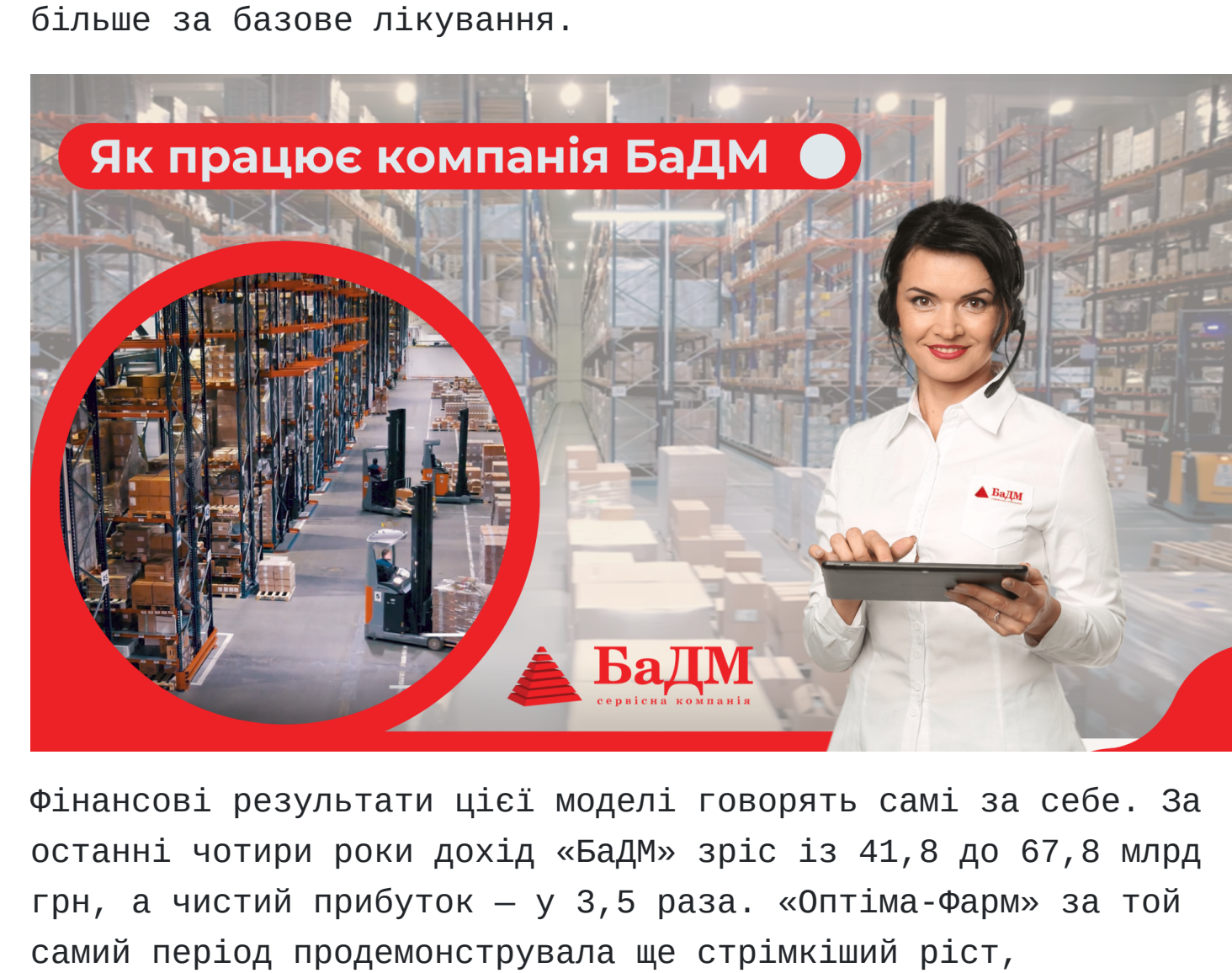
Найбільш кричущим є те, що попри офіційні заяви про припинення співпраці з рф, продукція «Фармак» продовжує з'являтися в російських аптеках і на тимчасово окупованих територіях України. Через мережу фіктивних компаній у Білорусі, Молдові, Туреччині та країнах ЄС українські ліки з київських заводів продаються в москві, сплачуючи податки до бюджету держави-агресора. Підміна маркування, «білоруський транзит», криптовалютні розрахунки й офшорні схеми свідчать про системний характер цих операцій.

Чи не стала торгівля з державою-агресором реальним інструментом «міжнародної експансії», про яку так охоче заявляє Фармак у своїх публічних стратегіях? Поки компанія декларує глобальні амбіції, її препарати стабільно з'являються на російському ринку, наповнюючи бюджет країни, що веде війну проти України. Суспільство досі не отримало жодних вичерпних відповідей від самої компанії, а Міністерство охорони здоров'я України демонструє мовчазну відстороненість, дозволяючи цій схемі працювати й надалі.

«БадМ» і «Оптіма-Фарм»: як фармацевтичний картель диктував ціни на ліки в Україні

БадМ та Оптіма-Фарм протягом років залишалися ключовими гравцями українського фармацевтичного ринку, формально забезпечуючи стабільність постачання лікарських засобів по всій країні. Публічно ці компанії позиціонували себе як надійні партнери аптечних мереж і гарант безперебійного доступу до медикаментів. Проте за цим фасадом вибудовувалася модель жорсткого контролю, яка фактично перетворила оптовий ринок ліків на закритий клуб із власними правилами. Реальна конкуренція була витіснена, а ціна перестала формуватися ринком.

Упродовж тривалого часу вартість популярних і життєво необхідних препаратів – зокрема Спазмалгону, Біфрену, Нейроксону та інших – зростала синхронно та без жодних об'єктивних економічних причин. Не фіксувалося ні різких валютних коливань, ні логістичних криз, ні змін у собівартості виробництва. Натомість ринок спостерігав узгоджену поведінку двох дистриб'юторів, під контролем яких опинилося понад 85% оптових поставок. Аптеки були змушені купувати ліки за нав'язаними цінами, а пацієнти – платити більше за базове лікування.

Фінансові результати цієї моделі говорять самі за себе. За останні чотири роки дохід «БадМ» зріс із 41,8 до 67,8 млрд грн, а чистий прибуток – у 3,5 раза. «Оптіма-Фарм» за той самий період продемонструвала ще стрімкіший ріст, збільшивши прибуток у 11 разів – до 3,57 млрд грн. Усі ці мільярди були зароблені саме тоді, коли країна жила в умовах повномасштабної війни, а мільйони українців втратили доступ до доступних за ціною ліків.

Лише в липні 2025 року Антимонопольний комітет України ухвалив рішення про накладення штрафів на суму 4,8 млрд грн, фактично визнавши наявність картельної змови. Водночас навіть це рішення виглядає запізнілим і неповним – масштаби отриманих надприбутків значно перевищують суму санкцій. Показово, що компанії вже готуються оскаржувати штрафи в судах, продовжуючи заперечувати очевидне.

На цьому тлі особливо показовою є позиція Міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшко, який зберігає мовчання попри очевидні ознаки системної фармацевтичної змови. МОЗ, як центральний орган виконавчої влади у сфері охорони здоров'я, не може залишатися стороннім спостерігачем процесів, що безпосередньо впливають на доступність і вартість лікарських засобів. Відсутність публічної реакції, ініціатив або жорсткої позиції породжує законне питання: чи є ця фармацевтична павутина наслідком управлінської безпорадності, чи ж вона органічно вписується в модель «реформ», за яку відповідає чинне керівництво МОЗ.

Фармреформи під диктовку «Дарницьі»: як бізнес замінює державу

22 травня 2025 року власник фармацевтичної компанії Дарниця Гліб Загорій під час офіційної наради випадково залишив у робочому чаті фразу: «Все уже решено». Кілька слів, які стали маркером справжнього механізму ухвалення рішень у системі охорони здоров'я. Без голосу лікарів, без участі пацієнтів, без відкритого обговорення – ключові регуляторні зміни в МОЗ вирішуються за зачиненими дверима, у форматі кулуарних домовленостей між чиновниками та фармацевтичними гравцями.

Показовим у цьому контексті став Національний форум охорони здоров'я – 2025, який декларувався як простір для професійного діалогу, але на практиці перетворився на закрите зібрання лояльних до МОЗ структур. Відсутність публічної трансляції, стенограм і незалежних експертів лише підкреслила небажання міністерства діяти прозоро. Саме на цьому форумі обговорювався проект постанови щодо маркетингових договорів на фармринку – і саме він був змінений у фінальний момент. Зміни, як свідчать обставини, виявилися вигідними передусім великим виробникам, серед яких ключову роль відіграв «Дарниця».

Вплив Загорія на фармацевтичну політику держави не є новиною. Ще у 2013 році за його участі Держлікслужба масово обмежувала імпортні препарати, відкриваючи ринок для українських аналогів. У 2015 році він публічно виступав проти міжнародних закупівель ліків, які могли знизити ціни та зруйнувати внутрішні монополії. У 2025 році цей вплив не лише зберігся – він трансформовався у пряме лобіювання регуляторних рішень через Міністерство охорони здоров'я.

Віктор Ляшко, який заходив у Міністерство охорони здоров'я з риторикою змін і модернізації, зрештою став персоніфікацією управлінського провалу. За час його керівництва МОЗ системно опиняється в епіцентрі корупційних скандалів, непрозорих рішень і кулуарних домовленостей, де інтереси ринку стабільно переважають інтереси громадян. Факти торгівлі лікарськими засобами з державою-агресором, розкрадання бюджетних і благодійних ресурсів, а також послідовне лобіювання позицій фармацевтичних груп свідчать не про поодинокі збої, а про глибоку інституційну кризу. Попри це, міністр уникає політичної та управлінської відповідальності, обмежуючись формальними поясненнями й перекладанням провини на підлеглих або «обставини».

Стали свідком правопорушення?

Повідомте про це нам. Ми допоможемо захистити порушені права!

ПОВІДОМИТИ

Поділитись публікацією:

Останні новини
30 Липня 2026
Без рубрики
Хто заважає виводити брудні мільярди через банк Укркапітал? Авжеж ні НЕУ чи прокуратура, а журналісти
#АТ #БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» #НЕУ #Оліянік #Лишний #Путінцева
29 Липня 2026
Публічні закупівлі (тендери)
Полтавці залишаються без медицини та освіти через апетити губернатора на пів мільярда для «своїх»
#Дяківичи #Полтава #Пронін #тендери
28 Липня 2026
Розслідування
Міністр Ляшко зберіг посаду попри тотальний провал медицини та мільярдну корупцію
#Ляшко #медицина #МОЗ
27 Липня 2026
Публічні закупівлі (тендери)
Губернатор Чернігівщини перетворив окупацію та відбудову регіону на прибутковий бізнес
#Мегем #тендери #Чаус #Чернігів #Чернігівська ОВА
26 Липня 2026
Розслідування
Ексдиректор «Спецтехноекспорту» Барбул обікрав армію та забезпечив собі розкішне життя в Польщі
#Барбул #Величка #Спецтехноекспорт
25 Липня 2026
Без рубрики
Надред Гончаренко побудував масштабну мережу "Гончаренко центрів" за рахунок агробізнесу
#Бахматюк #Гончаренко #Гончаренко центр #депутати #Слуга народу
24 Липня 2026
Публічні закупівлі (тендери)
Шмигаль пилить мільярди на захисті енергетики за рахунок українців та Укргідроенерго
#енергетика #ПРАТ «Укргідроенерго» #тендери #Шмигаль
23 Липня 2026
Без рубрики
Мережа «АМІК» заробляє мільярди на продажу пального попри зв'язки з російським «Лукойлом»
#АМІС Енергу #АМКУ #БЕБ Україна #Кириленко #Цивільський
22 Липня 2026
Без рубрики
Керівництво Нацполіції не лише тисне на бізнес і громадян, а й змушує мовчати незгодних та журналістів
#Вигівський #Клименко #МВС України #Національна поліція #Цукрідзе
21 Липня 2026
Публічні закупівлі (тендери)
Губернатор Чернігівщини перетворив окупацію та відбудову регіону на прибутковий бізнес
#Чаус #Чернігів #Чернігівська ОВА
ВСІ НОВИНИ
ВСІ СТАТТІ